

طقاس ت :نیرخأتم لوق

تسا ریخت ای طوقس نیضراعتم رد هدعاق ؟تسیچ نیضراعتم رد لصاا لثم

مورم [1]تسا طوقس نیضراعتم رد لصا هک دنیوگب ةب طاق دنتساوخ هئاك،نییلوصا نیرخأتم دندش طقاست هب لئاق رّفظم مورم و هیافک بحاص ،خیش

دوب نارگید فرح رد هک اریتاماهبا و دنداد طسب یلیخ ار طقاست نیا ،هقفلالوصا رد رّفظم مورم اریاهزیچ هقفلالوصا ینعی ؛تسا هتشادیبوخیلیخ **مزاول** ناشیا طسب اّاقافتا و دندرک حرطم ار ناشیا تاشیامرف و مینک هعجارم مه هقفلالوصا هب هک تسا مزال هک هدرک رتخضاو انبم نیا زا [2]مینک ثحب

هیوناث هدعاق ماقم رد ،دنتفریذپ ضراعتم لیلد رد ار طقاست هک نییلوصا زا نیقّقحم همه اّدعب ار ،تسا طقاست ریغ ؛تسین هیلوا هدعاق قبط ،هیوناث هدعاق هک میراد مّلسم لیلد هک دنیوگیم ،تسا یدعب هلاسم ،... ای تسا فقوت ای تسا ریخت الاح ،دندراد لوبق همه

هیلوا هدعاق ینیبزاب موزل

هک دینیبیم دعب ؛تسا طقاست لصا هک دندش لئاق ،دندراد اج ام رس یالاب هئاآ همه هک یناگرزب میروخیم رب لکشم هب ارّکرم و دراد لکشم یلیخ ،لصا نیا

رورغ و تینانا ؛یملع قیقحت

و یمهفن باب زا هن و بّصعت و تینانا باب زا هن هک دشاب یاهنوگهبا اه تشگربوتفر نیا رگا نانیمطا هب تیناهن رد اهتشگربوتفر نیا اب و دشاب ناگرزب فرح هب نداد لد باب زا هکلب ،لهج روح نیا .تسا یزیچ کی شدوخ ،دسرب نانیمطا نیا هب یتقو .دراد لکشم انبم نیا هک دسرب دیوگیم وا ،دنیوگب یزیچ مه نیمز هرک لک رگا ینعی ،تسا مهم یلیخ صخش دوخ یارب اه نانیمطا دندنکیم هابتشا هئاآ اما ممهفیم یزیچ نم میوگب مهاوخیمن و مرادن بّصعت نم

درد هب یلیخ اهاج روح نیا یارب اما ،دناهاس اهلاثم هک نیا اب اه تقو یخرب .مدزیم لاثم اّلبق لبون هزیاج کیزیف و یضایر ،یرطن مولع رد هک یسک دنتسه یزورما مولع لها هک یدارفا زا .دروخیم هک تسا یسک ناشیا .تسا هدوب روط نیا یباسح رتکد هک دناهیدنش همه ؟دیراد غارس ،دشاب هدرب دندراد لوبق ار ناشیا دنوریم هاگشناد و دنداوخیم سرد هک یناسک .تسا هدرک هولج اهیناریا نایم رد هک ییامش ای ،تسا هتسشن ییاتسور رد یسک .تسا دنمشناد هک تسا یمداّ ناشیا دنیوگیم و دراد نیشام اب ،دیسانشیم امش و تسه یناریا هک ییاقآ نیا دینیبیم ،دیتسه لحم نیا لها ناشیا هک نیا رد امش .موریم ینالف لزnm هب نم دیوگیم و دوشیم یتبحص ناشیا اب .دیآیم و رکف شوخ ناشیا هک دیرادن یکش نارگید و امش .دیرادن یکش ،تسا مغبان و تسین یداع ناسنا امش بخ .میورب دیز هئاخ هب مهاوخیم نم دیوگیم امش هب .دردان شحاف یاطخ ؛تسا اّاطخل لیلق ،هچوک نیا رد هک دینادیم ،دیهتفر ار اههچوک نیا راب اهدص و دیاهدرك یگدنز لحم نیا رد لاس اهه دنگیم فقوت ،هدرب هزیاج همه نیا هک ییاقآ نیا .دیرادن نآ رد یکش ،تسا هچوک نیموس دیز ی هئاخ

مچنپ هچوک هب اهابتشا دورب موس هچوک هب هکني اچ هب دنکيم تکرح يتقو. دنخيم ياهويم و دوريم.

موس هچوک رد ديز هناخ هک مدرکيم هابتشا متسه لحم نيا رد لاس يس هک نم ديوگيم امش اي آ هئطخت ار نامدوخ دياب ام اي آ. تفر مچنپ هچوک هب تسا نامز هغبان هک اقا نيا نوچ؟! دشابيم نيا يتقو؟! تسا تينانا و رورغ رطاخ هب دنکيم رگا. هن؟! هن اي دنکيم يراک روح نيا؟ مینک ملع هب هک تسا يزيچ نيا. مرادن تينانا نم ديوگيم؟! ديراد تينانا ردق نيا اچ تسا دنمشناد نيا نم هکلب، متسياب مفرح يور مهاوخيم ميوگب هک تسين يزيچ نيا. مراد هبرجت و ماهديسر مراد ربخ هک ماهتفر يردق هب ار ادهچوک.

رب و تفر يتقو هک تسا يثحابم، دشابيم اهاج زا يليخ ديلک اما. تسا هداس راي سب يلاثم نيا لئاسم نيا دروم رد هک يسک اذلف -تسا مهم يليخ نيا- ميهتفر ار ادهچوک مامت، مینکيم تشگ هک دهديم سردآ ياهچوک هب وا هک دمهفيم، دنزيم فرح شلباقم فرط ات، مدرک قيقحت لکش نيا هب رگيد و دنک رارکت دهاوخيم يلو هتفر هک تسا ياهچوک هن اي -دراد ار همه باسح نوچ- هتفرن زونه. ماهتفر ار ادهچوک نيا همه نم اما، نرب ار تفرح ديوگيم، درادن مه ثحب هلصوح.

قيقحت لاج

زا، تسين تسرد نيا هک هديسر نانيمطا هب و تفر ار ادهچوک همه هک تسا يسک لاج، قيقحت لاج مامت ديوگب دهاوخيم و هتفر ار ادهچوک مامت هک تسا باب نيا زا هکلب. تسين تينانا باب دنکيم هابتشا دراد نيا هک دمهفيم دورب رتالاب مه يسک رگا، بخ. تسا حيحص نم ياهفرح.

شيامرف حيصوت رد. دندومرفيم داي اقا جاج. مدرک ضرع نمؤم يارب فلتخم عضاوم رد ار لاثم نيا رگا. [3] دنک يرامش ددع هک درادن يراک نمؤم هک دندومرفيم داي. دمآيم منهد هب اهلاثم نيا، ناشيا نمؤم دنواخ هب اعقاو هک يياه نآ نيب رد دينيبب و دينک يسررب ار نيمز يور ياهناسنا همه، مینک ربص دياب نم ديوگيم امش اي آ؟ تسا مادک اب تيرثکا، دنتسين هک يياه نآ و دنتسه رگا لاثم، دياي رامآ نيا هجيتن دياب! تسين اي تسه ادخ هک ميوگب امش هب مناوتيم نالغف هک دنتفگ دص رد داتفه رگا اما. تسه ادخ ميوگيم مه ام، تسه ادخ هک دنتفگ مدرم دص رد داتفه نآلا. تسين ادخ ميوگيم مه ام، تسين ادخ هک دنيوگب دص رد ۹۹.۹ هک دوش ينامز اي، تسين ادخ، تسه ادخ ديوگيم رفن کي اما تسين ادخ دنيوگيم تيغمج همه هکني اب؟ ديوگيم هچ امش همه نيا. ممهفيم نم طقف ديوگيم هک تسا يروک بصعتم مدآ؟! تسوا تينانا رطاخ هب ديوگيم هکني فرص اي آ؟ تسا تسرد نيا. ممهفيم نم هک دنيوگيم وا اهنت اما؛ تسين ادخ دنيوگيم مدرم نم هچ ره ديوگيم نيا؟! تسا لالدتسا نيا، هتفرگ رارق رفن درايليم شش لباقم رفن کي. تسين روح نيا. تسا تسرد، ممهفيم.

هزياج اهنا همه هک هدمآ سوبوتا کي هک تسا صخش نيا شلاثم، دينرب لاثم يياج رد ديتساوخ رگا ديز دناديم وا هک يلاج رد، دنچيپيم مچنپ هچوک رد و دنورب ديز هناخ هب دنهاوخيم. دناهتفرگ لبون نم ديوگيم وا؛ يمهف يمين يزيچ وت، نک هئطخت ار تدوخ دنيوگيم اچني رد اي آ. تسا موس هچوک رد. مراد ربخ اهنا زا، مدید و متفر هک مراد هبرجت لئاسم نيا رد.

ميورب ادهچوک نيا رد هک تسا نيا، تسا زاي نچ نالغف دنه دومرف ناگرزب هک يتاشيامرف دروم رد هب، مدید ار ادهچوک همه و ميتفر اهنا هارمه هک يتقو. مینک رکف و ميورب ناگرزب نيا هارمه شدوخ فرح يور هک دشاب نيا رس زا هکني هن؛ دسريم رس فرح نيا هک ميسريم نانيمطا. مینکيم هابتشا ميتفر نيا ريغ رگا. تسا نيا هار؛ تسين اه نيا، دتسياب.

رس طقاست لسا رظن هب اما؛ تسا طقاست لسا هک دنیوگیم ناگرزب زا یاهدع ثحب نیا رد مه نآلا
دسریمن رس، دوشیم صخشیم ثحب تشگربوتفر رد هک نآ مزاول، دسریمن

رییخت :هیلوا هدعاق

اریخم، دندش ضراعتم ربخ ود یتقو دراد یعن نام هچ هک تسا نیا منک ضرع ادتبا رد مه اوخیم هچ نآ
؟! دراد یعن نام هچ نیا. دشاب نی مه هیئالقع هیلوا هدعاق لسا و، دشاب تجح نی غمال یامُدهج

تسا طقاست هیلوا لسا هک دندوب هتخادنا اج نیخاتم ایوگ و میدوب هدناوخ نامدوخ یاه باتک رد ام
[5]. تسین لکش نیا هب مدیدی، میتفر دیتاسا سرد هکنیا زا دعب اما؛ [4]

تسا رییخت هیلوا هدعاق هک دوب نیا ناشفرح لسا، [6] دنداد لوط یلیخ ار رییخت ثحب اقا آج
منکیم ضرع ادعب ار ثحب رانک و هشوگ. دندومرفیم لیصفت و لوط اب الاح

دراد قرف مه اب رتکد ود یاهفرح نوچ. تسا گرم لاح رد ضیرم دندومرفیم، دندزیم لاثم دایز ناشیا
هیناش تیجج ود ره فرح یتقو هک دنیوگیم نیا ار نیئالقع دنتفگیم؟! [7] دریمب میراذگب دیاب
ار هیوناث هدعاق ناشیا هکلب. تسا ود ره طقاست رب هیلوا لسا، دناهدرک ضراعت مه اب و دراد
هطبار نیا رد نیخاتم نوچ مینک ثحب دیاب هتبالا. دنتفرگیم رظن رد یلوا لسا ناوئعهب
دناهدرک تبحص رایسب

لالدتسا

تسا هدش ءاشنا هیقیقح هیضق وحن هب هک تسا یلک کی، «لداعال قّص»

یلعف + ینأش تجح ==» ضراعت

و دنتسه «لداعال قّص» نآ قاصم ود ره. تسا یرهق ملسم نب دمحم و هزارز تیاور رب مه نآ قابطنا
قابطنا زج هب یزیچ هک مه [8] هیلعف تیجج. دنداد هینأش تیجج و دنوشیم لعفلاب مه اب ود ره
نم یارب لداع مه نآلا و دیوگب نم هب لداع کی و دسرب نم شوگ هب مه اوخیم نم، تسین یرهق
دندان نیا زا شیب ییانعم تیجج، تسا هتفگ

هب مه نم، نکن ضارعا اهنآ فرح زا دیامرفیم یلوم و هدش لعفلاب ودره هب تبسن «لداعال قّص»
دنتسین وگ غورد اهنآ زا مادکچیه. منکیم نضارعا و مهدیم شوگ یلوم فرح

یلحهار مه نآ لح یارب یلوم تروصنیا. دوشیم نیرهاظ نیب ضراعت، مدرکن درار وا فرح هک الاح
محازت نآ رد اما، دوب مه رهاظ هب ذخا بوج، هن؟ دش عفر رهاظ هب ذخا بوج، دش هک ضراعت ایآ. دهدیم
ذقنا» هب هک مرادن تردق نم، دنتسه ندش قرغ لاح رد رفن ود یتقو هک روطنیم ینعی، دش
منک لمع «رهاظلا ذخ» هب مناوتیم، دروم تیصوصخ رطاخ هب مه اجنیا رد، منک لمع ود ره رد «قیرغلا
؟مینک راک هچ دیاب دوشیم محازت یتقو دراوم رئاس رد. تسا هدش محازت ود ره رهاظ هب ذخا

هماع تیجج هلدا؛ ینأش تجح

تسا یمهم ثحب؟ هن ای دناه دش چراخ هماع تیجج هلدا تحت زا ای آ دندش ضراعتم یناش تجج ود یتقو خیش. دنتسه ضراعتم تایاور لماش مه ضراعتم دنع هّماع هلداً اعقاو هک مینک ریرقت روط نیا رگا ینعی، [9] میریگب ار اهن آ زا یکی دیاب دش ضراعتم یتقو دیوگیم هضیف تسم رابخا دنیامرفیم و درادن اچنیا هب یطبر «قساف مکءاج نا» مینادیم ام هک نیا دب- دنیوگیم هضیف تسم رابخا نیا روط نیا ایآ؛ دنتسه یدیج یاه لیلد اهنیا -درادن اچنیا هب یطبر ءالقع ءانب هک مینادیم نینچمه تیبت امه دّحاً یارب ار هیسفن تیجج و تسایجج هماع هلدا نامه هلابند هلدا نیا هکنیا ای تسا؟ اریخت ایّ اناجچر ای الاح؛ ددنکیم

لماش و دنتسه دوخ یاجرس رابتعا هماع هلدا میتفگ رگا. دینیبب ار نآ تارمٹ دیاب الاح دیلقت هتخابم رد دیآیم مدای. دنتسه اهنامه هلابند حیجارت و لداعت رابخا، دنوشیم مه نیضراعتم نیبخاص هک تسین یدروم، دنتسه فلتمّ الومعم هربخ لها هک رطاخ نیا هب. دوب رتنشور اهنیا دیلقت زّوجم هلدا هک دندوب هومرف ءاملع، فالتمخا ترثک نیا اب. دنشاب قفتم مه اب هربخ و اوتف. تسایجج یلیخ. تسین ءارآ فالتمخا لماش

لماش دیلقت هلداً الصا، دش فلتمخم ءارآ یتقو دندومرفیم اهن آ اما، تسه ءارآ فالتمخا دراوم بلاغ رد دیدی اچکره دنیوگب دب، ددنک زیوجت ار دیلقت هک دراد ءابا ایوگ هک دیدیم ناسنا. تسین نآ بخ. نک عوجر هربخ هب دندرادن فالتمخا هکیی اچرد طقف و منزیمن فرح نم، دندراد فالتمخا هربخ ود. دوب یفاک ود ره تیوربخ زین فالتمخا تقو رد هک دوب نیا رهاظ هکلب!؟ دندرادن فالتمخا هک تساجک [10] ددنک فالتمخا مه اب اه هربخ درادن یلاکشا و، نک هعجارم هربخ هب تفگیم دیلقت هلدا

فلتمخم اهربخ و دنروآیم ربخ اه لداع، «لداعلا قّدص» دیوگیم لیلد، تسای روط نیمه مه اچنیا ضراعتم رگا هکنیا هن؛ نکب قیدصت وت یلو. دراد یتلع ره مادک ره و تسای ماسقا و عاونا، دنوشیم دیآیم رب عمج ددص رد هک تسای نیا هب نآ ندرک قیدصت هکلب، ینک قیدصت میوگیم نرگید دندرک . . . و

لماش هماع هلدا هک دشاب تسرد انبم نیا رگا. دوریم رانک هماع هلدا هک تفگ ناوتیم نلاحّ یایلع هک مه نآلا، یناش تیجج ود نیا هک تسای نیا نآ هدیاف. دراد هدیاف یلیخ نیا، تسای نیضراعتم دندراد عنام دنتسه ضراعتم نوچ اما، دیایب مه اهن آ هیلعف تیجج هدعاقلا یلع دیاب، دناه دش ضراعتم م.نک لمع اهن آ هب مناوتیم ن و دنوش لعفلاب تیجج دناوتیم ن یارب و

تسای هدش چراخ تیجج زا حوجرم هک مینک ادپ عطق دیاب ام سپ؛ دوب هک اهن آ تیجج، دش روج نیا رگا.

هیلوا هدعاق نییعت هرمت

رظتنم و تسای هتسبب ام تسد، تفر رانک هماع ی هّلد نآ -هیلوا هدعاق رب انب- هک میوگب رگا ام هماع هّلد هک میوگیم طقاست ربانب دنزب فرح ام یارب نیضراعتم دروم رد یلوم هک میتسه ام تسد و دنوریم رانک اهن آ هم، دش ضراعتم یتقو هنافساتم، نک قیدصت ار لداع هک دنیوگیم نیا. ریگب ار اهن آ زا یکی هک دیوگیم دیدج لیلد، مینیبب ار دیدج لیلد دیاب اذل. دوشیم هاتوک؛ تسای دید روج کی

هلابند حیجارت و لداعت باب ی هلدای، ریختف ندای هلدایوگیم هک تسای نیا دید زا یرگید عون اما تجج یاه دیدج تیجج هب، تسای تجج اهن آ زا یکی نالا هک نیضراعتم نیربخ و دشابی هماع هّلد. تسای تجج، هیلوا تیجج نامه هب هکلب؛ تسین

درادن یا هر مټ چیه، تسه طقاست هیلوا هدعاق مییوگب رگا: دنیوگ یم هک مدید تاملک را یخرب رد تایاور هب تبسن صخش دید و دروخر ب هون نآ هر مټ نیرتالاب، دراد یدایز هر مټ هکیلاحرد. [11] زا یکی. تسه ریخت ای طقاست، لصا: مییوگب هک تسه یمهم بلطم یلیخ؟ درادن هر مټ اچ. تسه مینادیم یو دب تجح ار نیانالام هخالاب هک تسه نیان، نآ تار مټ.

میناوخم هق ف لوصا همانگنهرف رد [1]

طقاست صاخ تایاور زا رطن عطق اب لقع مکح هب، لیلد ود لداعت ماگنه، نیضراعت م یلوا هدعاق 1. تسه.

نایم، تسه چ «تارام تیجج رد ضحم تیقیرط» یانبم رب انب نیلداعت م یلوا هدعاق هکنیا رد و «ینیان یازیم»، «یناسارخ ققحم» دننامه رخأتم نویلوصا روهشم: دراد دوجو فالتخا نویلوصا گنهرف)؛ دندرد ریخت هب داقعتا نویلوصا زا رگید یهورگ اما؛ دنتسه طقاست هب دقتعم «رفظم» (105ص؛ هق ف لوصا همان

دیامرفیم ناشیا. تسه هدرک رایختخا ار ففوت هب لوق هلیسم رد اما، خیش موحر م:

نأ: ینعمب -تارامألالم اهريغ لب رابخألل اقيجج ةلدأ رهاط وه امك -ةيقيرطلال باب نم هانللعج ول اما ناضراعتملال، عقاولا ىلإ هلاصىإ ةبلغل؛ قييرطلال اذه نم هيلى لصوتلاب رما و عقاولا طحال عراشلأل نأل؛ اعم نيقييرطلال كولس عراشلال ةدارا مدعب ملعلل؛ نيمحازتملالي بجاوالا ليبق نم ناريسىال، امهبل مملال ناكمإ -الاحم -ضرف ول و عقاولا ىلإ نيقييرط نانونكيال، اعطق عقاولال فلالخم امهدحأ، مملال ناكمإ ريذقت ىلع هسفن ي نيمحازتملالم نم لكلى هدارا ملعي امك.

عيجم ي ف هب لمعلاب رما، عقاولا ىلإ لاصىإلابللاغ ربخال نوك طحال عراشلأل نأ انضرف ول: الثم مل ةيججال طئارشل ناعماج ناربخ ضراعت اذإف، هريغو هنم لصوملال درفال ني ب زئاملال مدعل؛ دراوملال كاردإ عراشلال دارأ امهنيب مملال نكمأ ول ثيحب، امهنم لك ي ف حلصملال كلت اقب لقع ي هلمب هتضراعم مدعب ديقم هصوصخب امهنم لك ي ف حلصملال كلت دوجو لب، نيحتلصملال

-هنيعب هملعنال و قييرط اعقاو نيعلمال امهدحأ نأ ینعمبال، ففوتلاب ذئنيح مكحلل هجتي، انه نم و هادؤم ي ف اقييرط سئل امهنم ائيش نأ ینعمبال لب -نيربخ ني ب حيحص ربخ هبتشا ول امك هصوصخب.

هنأباللق نإ و، هلقباطملم ربخال لصألابلججرن مل نإ ةيملعلال لوصالال ىلإ عوجرلا: هاضتقم و لصأ كانه نكي مل امي مالكلال ضرف نم دب الف، -ؤفاكالتالينعأ -مالكلال دروم نع جرخ ججرم

ريختلال نأ امك، نيقييرط امهونوك مدعل؛ امهنم لكب لمعلال زاوج ثيحب نم ناطقاستي، امهدحأ عم (۳۸-۳۹ص؛ ج۴، لوصألال دئارف). لمعلال بوجو ثيحب نم طقاستلال ىلإ هعجرم

هعجارم هنومن ناونع هب) تسه هدش عقاو تلق نا و تلق و ثحب لحم هک یرگید ترابع رد خیش: دیامرفیم (۷۷۰ص، ج۴، لوصالال دئاف روط نیمه و ۳۵۲-۳۴۹ص، ج۸، دئافال رحب هب دیامرف

ي فلالخم ي ف مالكلال انضرف وأ تاججرملالم نم لصألال لعجن مل اذإ ريختلال ىلإ اضيأ ففوتلال عجرم و (۷۶۶ص؛ ج۲؛ لوصالال دئارف)لصألال

دنیامرفی مهربانی را در تَجَهَبِ هَلَلاتِی آمو حرم

ا ر ب ل ط م ن ی ا ج ن ی ا ر د «م ا ق م ل ا ی ف خ ی ش ل ا ت ا م ل ک ت ف ل ت خ ا» : ه ک ت س ا ه ت ش و ن ت ا ر ی ر ق ت ر د ی ک ی ن آ ی ل و ، خ ی ش ت ا م ل ک د و خ ر د د ش ا ب ن ع م ج ل ب ا ق ، ف ا ل ت خ ا ن ی ا ه ک ی ت ر و ص ر د ؛ ا ر ر گ ی د ب ل ط م ر گ ی د ی ا ج ر د و ا ی آ «ر ی خ ت ل ا ی ل ا ف ق و ت ل ا ع ج ر م» ر گ ی د ی ا ج ر د . ی ی ا ج ک ی ر د ه د ش ف ق و ت ه ب ل ی ا ق ه ک ن ی ا ا ب خ ی ش . خ ی ش ت ا م ل ک ی ا ر ب د ش ا د ی پ ع م ا ج ؟ خ ی ش ل ا ت ا م ل ک ت ف ل ت خ ا ت ف گ د و ش ی م

ه ن ا ک ، خ ی ش ل ا ت ا م ل ک ت ف ل ت خ ا ت س ا ه ت ف گ ، ت س ا ه ت ش و ن ر ی ر ق ت ه ک ی ی ا ق ا ن آ ، ح ی ج ا ر ت و ل د ا ع ت ر د ه ت ف گ ، د ا ت س ا س ر ر د ر د ه د و ب د ر گ ا ش م ه م ه و ا ا ب ه ک ی ی ا ق ا ن آ ، ت ا م ل ک ن ی ب ع م ج ی ا ر ب ه ت ش ا د ن ی ا ه ر ا ج ن و چ . ت ش و ن و د ر ک ن ل و ب ق م ه و ا ؛ س ی و ن ن ه ی ش ا ج ر د ا ر خ ی ش ل ا ت ا م ل ک ت ف ل ت خ ا ن ی ا ر ی خ ه ن ه د و ب ر د ن ا س ن ا ت س ا ر ی خ م ؛ ر ی خ ه ن ه ک . ت س ا ق ا ف ت ا ن ا ش ر گ ی د م ا ل ک ر ه ا ط ا م ا . ت س ا ف ا ل ت خ ا ن ا ش ر ه ا ط (۱۳۸۷ / ۱۱ / ۱۳ ل و ص ا ج ر ا خ) . ا ج ن آ ؛ ن ی ض ر ا ع ت م ن ی ر ب خ

ه ل ا ق م ۱ ه ر ا م ش ت س و ی پ ه ب ن ی ل و ص ا ز ا ن ی ر خ ا ت م م ا ل ک ر د ه ی ل و ا ه د ع ا ق ی ل ی ص ف ت ی س ر ر ب ی ا ر ب . د ی ا م ر ف ه ع ج ا ر م ر ا ب خ ا ض ر ا ع ت ر د ه ی ل و ا ه د ع ا ق

ه ن ی م ز ن ی ا ر د ا ر ی ر ا ص ن ا خ ی ش م و ح ر م ت ا م ل ک د ی ن ا و ت ی م ز ی ن **ه ل ا ق م ن ی ا ۲ ه ر ا م ش ت س و ی پ** ر د . د ی ن ی ب ب

ن ا ی ل ی ع ا م س ا ع ب ط) ه ق ف ل ا ل و ص ا («ر ی خ ت ل ا و ا ط ق ا س ت ل ا ن ی ض ر ا ع ت م ل ا ی ف ه د ع ا ق ل ا» ث ح ب م ر د [2]) ۲۲۷-۲۲۵ ص ؛ ج ۲ ؛

م ه ن ی م ز ی و ر م د ر م ی ه م ه ر گ ا ، د ش ا ب ه ت ش ا د ل ی ل د د و خ د ا ق ت ع ا و ب ه ذ م ت ی ن ا ق ح ر ب ن ا س ن ا ر گ ا [3] ی ا ر ب و م ی ش ا ب م د ر م ع ب ا ت م ی ه ا و خ ب ر گ ا . د ن ک ا ن ت ع ا ا ه ن آ ی ه ت ف گ ه ب د ی ا ب ن ، ی ل ط ا ب ر ب و ت : د ن ی و گ ب ا ر ی ز ؛ م ی ر ی گ ب ا ض م ا ت ق و و ه ب ت ق و و ل ا س ه ب ل ا س د ی ا ب ، م ی ر ی گ ب ا ض م ا م د ر م ز ا د و خ ب ه ذ م ت ی ن ا ق ح ص ۳ ، ج ، ت ج ه ب ر ض ح م ر د) . د ن ر ا د ن ل و ب ق ا ر د ا ع م و ا د ب م ا ل ص ا و ، د ن ت س ر پ ت ب ا ی ر ف ا ک ، ر ش ب ت ی ر ث ک ا (۲۷۱)

ن ی م ه ز ا (ت س ا ل ط ا ب ن آ ر ت ش ی ب) * ل ط ا ب * ه ر ث ک ا ه ک ت س ا ه ت ف گ ه غ ا ل ب ل ا ج ه ن ی ه ر ا ب ر د ه ک ی س ک ن آ ا ی آ ! د ن ر و آ ی م ن ا م ی ا ل ا ح ن ی ا ا ب و د ن ج ا ع ن آ ر ب ا ر ب ر د ه ک د ن ن ا د ی م و د ن ن ی ب ی م ا ر ن آ ر ق ه ک ت س ا ش ا م ق ، م ی ن ی ب ی م ن م ه ا م ، د ن ن ی ب ی م ن ا ه ن آ ا ض ر ف ر گ ا و ؟ ! د ن ن ی ب ی م ن ت ا و ع د و ب ت ک ر د ا ر ه ع ی ش ت ی ن ا ق ح ه م ا ع ی ن ا ه ر ب چ ی ه و د ر ا ذ گ ی م ر ث ا ن ا س ن ا ی ه ی ح و ر ر د ت ی ر ث ک ا و ت ر ث ک ه ن ا ف س ا ت م ؟ ! م ی ن ی ب ب د ی ا ب ن ا ی آ و و د ر ک ی م ت و ع د ی ی ا ج ه ب ی ن ا م ه ی م ی ا ر ب ا ر م د ر م غ و ر د ه ب ن ی د ل ا ر ص ن ا ل م : د ن ی و گ ی م . د س ر ی م ن ن آ ت و ق ه ب ر ض ح م ر د) ! ت ف ر ی م ا ه ن آ ل ا ب ن د ه ب و د ش ی م ش ر و ا ب م ه و ا د و خ س پ س ، د ن ت ف ر ی م و د ن د ر ک ی م ر و ا ب م د ر م (۱۱۶ ص ، ج ۱ ، ت ج ه ب

ه ل ا ق م ۱ ه ر ا م ش ت س و ی پ ه ب ض ر ا ع ت ه ی ل و ا ه د ع ا ق د ر و م ر د ی ل و ص ا ن ی ر خ ا ت م ت ا م ل ک ه د ه ا ش م ی ا ر ب [4] . د ی ا م ر ف ه ع ج ا ر م ر ا ب خ ا ض ر ا ع ت ر د ه ی ل و ا ه د ع ا ق

و ض ر ا ع ت ه ی ل و ا ه د ع ا ق ز ا ا د ت ب ا ه ک ت س ا ل ا و ن م ن ی ا ه ب ل و ص ا ی ن و ن ک ی ا ض ف ر د ج ی ا ر ی ث ح ب ل ک ش [5] ز ی ن ه ی ل و ا ه د ع ا ق د ش ه ر ا ش ا د ا ت س ا م ا ل ک ر د ه ک ه ن و گ ن ا م ه . د و ش ی م ت ب ح ص ن آ ه ی و ن ا ت ه د ع ا ق س پ س ه ق ب ا س ت ا م ل ک ر د ن ا د ن چ ، ل ا و ر ن ی ا ه ک ت ش ا د ه ج و ت د ی ا ب ا م ا . ت س ا ط ق ا س ت ن ا م ه ن ی ر خ ا ت م ه ب ط ا ق د ز ن . د ر ا د ن

خیش بانج زابل بقات تفرگ تروص نامز و ناکم^۱ دج رد هک یصحف هب هجوت اب ،هقف لوصا یاضف رد نادقف تروص رد تسا ضراعت مکح زا ثحب هکلب .درادن هقباس هیوناث و هیلوا هدعاق زا ثحب نویرابخا لباقم رد ،رییخت هب دنلئاق اه نآ هب طاق هکلب نویلوصا روهشم هلئسم نیا رد.حجرت دناهدش فقوقت هب لئاق هیمی رحت هه بش هلئسم دننام هک

اب همه هیامام یاملع هک تسا هدوب هیلصا تئارب هب عوجر و طقاست هب لوق مه هماع نایم رد هتبالا دیامرفب تیانعن تاملک نیا هب .دنا هدرک تفلاخم نآ

ال امهدحأ لمعلال یف هرییخت یضتقی دهتجملال دنن نیینظلل نیلیدلل یأ نیترامأل لداعت **مکح نم مهنم و فالخال لهأ رثکأ هیلع و افلاخم باحصالا نم کلذ یف فرعن** هجو لکب حیجرتل نم سألل عم لداعتل لصحی امنإ و هیلصلأة اءربلل یلإ عوجرل و **امه طقاستب** (۲۵۰ص ؛ نیدهتجملال ذالم و نیدل ملاعم) عمجلال ناکمإ مدع و ضراعتل دنن الوأ هیلریصملم بوجول

نیقیرفلال نم مطعملل اقافو امهدحأ لمعلال یف دهتجملال ریختی ناثلایلع و

(سینا) لمعلال یف طایتحال و ،یوتفلال یف ذئنیح فقوقتل بحی هنأ^۲ [یلإ] نییریابخال ضعب بهذ و (۹۷۴ص ؛ ج۲ ؛ لوصأل ملع یف نیدهتجملال

لاوقا فقوقتل و طقاستل و رییختل لداعتل یف لصلال لهف ناک فیك و

فرعن ال ملاعملا یف و ضعب نع امك **باحصالال نیب هیف فالخال** ال هنا لیق لب لوالا روهشملا **حاضیة) یمامالال نیب دوهعملال** هلجع لوصحملال یف یمظاكال و باحصالال نیب **افالخال هیف** (۱۸ص ؛ لداعتل و حیجرتل یف لبسلال

:تسا لمات و تقد لباق یناهبهب دیحو مالک ،تاملک نایم رد

امهنیب ةرئاد ةججال نأل و ،صللل رییختل لمعلال عمجلال نکمی ال و الصأ حیجرت نکمی مل نإ و **حیجرت ال و**

(۳۲۷ص ؛ نتم ؛ هیلوصأل لئاسرل) لصلأل هاضتقا ام یلإ عوجرل و ،امهحارطا و امهطوقسب :لیق و

ود ره هک نیایاناث و دوجوم تاییاور^۳ الوال دنک یم کسمت لیلد ود هب رییخت تابثا یارب ناشی مادک ره هب میریخم سپ تسین یرگیدی رب نیفرط زا یکی یارب حیجرت و دنتسه تجح تیاور باب رابخا ساسا رب طقف هن ناشی الالدتسا یانب هک دوش یم هطحالم .مینک لمع میتساوخ هک تسایهوجو لباقم هطقن رد ناشی مالک هکلب ،دشاب قباطم باحصا هیوناث هدعاق اب هک تسا .دنا هدرک هدافا هیلوا هدعاق یانب ماقم رد نیرخاتم

:دیامرف یم نیچ دوخ دج مالک ریرقت ماقم رد دهاجم دیس ،ناشیای هون

ال و رخأل نود صوصخلاب امهدحأ ال و اعم امه ب لمعلال نکمی ال اضراعت نالیلد امهنأ اهنم و صن امك ثحبلا لحملا لماش دحاولا ربخ ةیج یلع لد ام نألل لوأل اما رییختل بجوف امه طاقسإ ال بحیجرت رخأل نود امهدحأ لمعلال نألل ثلاثلا اما و حضاوف ناثل اما و هرس سدق یدج هیلع ال هنألل سمخال اما و هرابتعا عرشلال نم تبث ام طاقسإل بجوم امه طاقسإل نألل عبارلا اما و حجرم (۶۸۲ص ؛ لوصأل حیثافم) هریغ نکمی

:دیامرف یم رییخت دروم رد زین یمق یازرم

٤لدأل ا ي ف رم ام ةطحالامب ،فقوتلاب لوقلا فعض و زعلال دنع رييختلاب لوقلا ةوق كل رهطي و (٢٢٣ ص: ٤، ج ، (ديج عبط) لوصألا ي ف ةمكحمال نيناولل) .اضيأ ةيلقعل

دندك يم ريرقت هنوگ نيا ار ريخت زين لوصف بحاص

يضا تقم اضيأ وه و اضيأ ضراعتلا دنع ول و اهتيحج ةيعرشلا تارامألا ةيحج يلعل لد ام مومع ةيضا و لك ةيحج مزلتسي رييختلا يلعل امهنم لكب لمعلال بوجو نأل امهبل لمعلال ي رييختلا يلعل لد ام يلإ امهبل لمعلال كرت زواج نييختلا يلعل ال امهنم ةدحاو لك ةيحج ينعم و نييختلا يلعل ال امهنم نأل ةجحلل ال اهدروم يضا تقمب لمعلال بوجو اهانعم ذا ةيحلل ديقي نييختلا يلعل ال انلوقف يرخألا رابتعا ريغ نم ةدحاو لكب ةجحلل قلعت ديرأ نإ و نيغم ريغب همايقي عنتم نيغم فصو ةيحلل ام حيضوت و لاحملاب فيلكتلا مزلي نييختلا يلعل امهنم لك ةيحج ينعم ي ف ناك اهنيعت (٤٣٦ ص ؛ ةيهقفل لوصألا ي ف ةيورغل لوصفلا) ريخمل بجاولا ي ف هانققح ام بلطي هانررق

زا هن مه نآ ،تسا هدوب هيامام هبطاق لوق ،رييخت هب لوق هك ميباي يم رد تاكن نيا هب هجوت اب هب و هيلوا هدعاق باب زا هكلب .ميا هداد نت نآ هب رابخا رطاخ هب هك يا هيوناث هدعاق و دبعت باب هيلوا هدعاق نيا ديات رد همه تسا هدمآ باب نيا رد مه يتاواور رگا و هماع هلدا تيحج لومش ببس .تسا .

دندانم ءاملع زا يخر بلباقم رد هكلب .تسين درف نم لوق ،طقاست هب لوق زين نيخاتم ناي رد دنتسه رييخت هب لئاق زين يناحور قداص ديس هللاتيآ و تجهب هللاتيآ ،يناوري يلعل الم

امهدحأ رابتعال يضا تقملا مدع عنمن انإ :لاق ي نأ نكمي نكل و ،اذه :دسيونيم يناوري موحر م ةنيرق ريصي ناوئعب ال جورخل نكل هلمشي ال طفللل و ماعلا دارفأ نم نكي مل نإ و هناف ؛ددرمل اعقاو نيغم ريغ ادحأ -امهدحأ مركت ال :لاق مث ،نيلجلل مركأ :لاق ول المثم .ناوئعباللا ءاقب يلعل يقابلل ةدارا ليلبق نم سيل اذه و .نيغم ريغ امهدحأ اضيأ ماركإلا بجاو نأ يلعل ةنيرق كلذ هلقو ناك يقبيل ماعلا دارفأ نم نكي مل ددرمل درفل نإ :لاق ي تحت صيصختلاب جراخل جورخ دعب ماعلا نم زاجمل ةنيرق ليلبق نم لب ،جراخل جورخ دعب هتحت

٢٢، لوصالا ملعل ي ف لوصالا) رييختلا وه نيضراعتمل ي ف يلوألا لصلألا نوگي هانيب ام بسحف هراشا نآ هب ٣ هرامش تسويپ رد هك دنتسه رييخت يارح هون و د هب لئاق ناشيا هتبالا) (٤٣٧ ص (تسا هدش

دندا هدرک نايب هنوگ نيا زين يناحور هللا تيآ

مل مأم ،رخآلاب لمع ءاوس هب لمعلال بوجو و ،اقلطم امهنم لك ةيحج ربخلل ةيحج ةلدأ قالط يضا تقم نا امهل ةيحلل عراشل لعجي مل هنا ،اعم امهتيحج عانتما نم مدقت ام ةهج نم انملع دق و ،هب لمعي لمعلال مدعب امهنم لك ةيحج ديقي نا نيي و ،اسأر ةيحلل نع اطقسي نا نيي رمألا رودي ف ،اقلطم يناسارخلل ققحمل دارم لعل و :يناثلل وه نييختمل نا تفرع دق و ،ارييخت ةيحلل تبتثتف رخآلاب (٢٨٨-٢٨٧ ص ٦، ج ، لوصالا هذبز) رييختلا وه يوقالا نا لصحتف...كلذ ناوئعب ال امهدحأ ةيحج نم

و :دنيامرف يم رييخت هيحوت ماقم رد يناهفصا موحرم هك تسين فطل زا يلاخ زين هتكن نيا ركذ **عفر - ةمالعلا انخي ش هلمتحي ناك** امك ،نيربخلل لك ةيحج هجو ي ف لاق ي نأ نكمي ام ةياغ هذه (٣٣٢ ص ؛ ٣ ج ؛ (مي دق عبط) ةيافكلل حرش ي ف ةياردلا ةياهن) **هتحب ي ف - هماقم هللا**

رد هيلوا هدعاق هلاقم ٣ هرامش تسويپ هب هنيمز نيا رد املع تاملك هب يلىصفت هعجارم يارب .دنيامرف هعجارم رابخا ضراعت

نیا ۴ هرامش تسویپ هب هنیمر نیا رد تجهب هللا تیآ تاملک هب یلیصفت هعجارم یارب [6]
دیامرف هعجارم هلاقم

ریخت هب دنا هداد عوچر مه ار فقوت و دنا هدش فقوت هب لئاق، ضراعت رد هک تسا نیا دیاش [7]
یم اجنیم، تسا فرط نآ: تفگی رگید، تسا فرط نیا نارهت هار تفگی یسک کی رگا دینک ضرف
ثلاث یفن، نیرمالا دجا تیفشاک، تساریخم، رگید هن؟! دنروخب ار واه گرگ هک بش ات دتسیا
و ریخت هب تسا هدرک ریسفت ار فقوت. دراد ییاج کی خیش، میوشب دیاب فقوتم، بخ، تسا
اجنیمه، دنک یم رایتخا ار رگید یکی، دنک یم رایتخا ار ثلاث، دنک یم رایتخا ار اه نیا زا یکی
ییات ود نیا ار نیرمالا دجا دیاب ارهق، دسر یمن اج چیه هب، تسا ثلاث شدوخ، دوشب بش ات دنماب
هک ینآ، تسا کوکشم، نیا صوصخ و نیا صوصخ، تساینیقی نیرمالا دجا تیفشاک مه اب
میریگ یمن ار نآ تسا کوکشم شتیشاک هک ار نآ میریگ یم ار نآ، تساینیقی شتیشاک
نآ ای مینک رایتخا ار قیروط نیا هک نیا رد میریخم؟ مینک یم راک هچ، تسا لثم هب ضراعم نوچ
(۱۳۸۷/ ۱۱/ ۱۳ خیرات، تجهب هللا تیآ لوصا جراخ سرد)، مینک رایتخا ار قیروط

نیفقوتم مهارن اناف كلذ یلع ءالقعل و فرعلاءاب نا وه و ، (هر) یدزیلای ققحمال هدا فأم :ینثالا
یف تاقثلا لوق فلثخا و الثم دادغب یلإ باهذلا دارا نم ناف مهنع اهب لومعمال مهقرط ضراعت دنع
رمأل هل نیبتي یتح كلذ دنع فقوتي هیلإ قیرطال نییعت

ةحلصلما دوجو و ملعل باب دادسنا ءروص یف ءالقعل و فرعلاءاب نا یف ءهبش ال هنا :هیف و
ج ، لوصال هدبزر)، لمعل یف مهنم دجا فقوتي ال و ، نیقیرطال دجا لمعل یلع دصقمال یف ءمزلمال
(۲۸۴-۲۸۵ ص، ۶)

زا دوصقم هک اچ، درادن یتافانم ندوب یلعف اب ضراعتم تیاور ود نتشاد هیئاش تیجج [8]
لباقم رد هتفر راک هب تیئاش نکل تسا یرهق قابطنا یانعم هب تیلعف، ماقم نیا رد تیلعف
ناوتیم « رابخا ضراعت رد هیلوا هدعاق » هلاقم رد ار تیلعف یانعم، تسا ثعب یانعم هب تیلعف
درک یریگی.

و تسا هدش دوجوم لداعلا قّدص یتوبث عوضوم دنداد ربخ ام هب لداع ود هک نیا ضحم هب، لوا ماقم رد
مردان ار ود ره قیدصت ناکما نم و دنده یم ربخ ود ره یتقو امدنک یم ادیپ عوضوم مکح ود ره
یرگید رب ار یکی دیاب و دنمحازتم مه اب لیلد ود هکلب، تسا یفتنم مود یانعم هب تیلعف
مهذب حیجرت.

نأ ال، نیقیرطال ثیح نم رابخأل اب لمعل بوجو یضتقم یف ءدعاقلا هیضتقت ام[فقوتال] اذه [9]
ج۴؛ لوصال دئارف) حج رمل دقف عم طقاسنلا مدع یلع تلددق ءرتاوتمال لب ءضیف تسمال رابخأل
(۳۹ ص؛

هک انعم نیا هب دوش یم مه ضراعت لماش هزّوجم ءلدا هک دوب نیا مدرک ضرع نم هک یریخت [10]
فالخا مه اب دراوم بلاغ هک، فالخا دروم رد دنراد فالخا هکنیا اب: دیوگب دهاوخ یم زّوجم لیلد
زیچ اه هد و لیهست و تلوهس رطاخب، تسا ندوب زّیخم سفن رد یوناث ناوئع هب تحلصم، دنراد
لامتحا کی ناوئع میوگ یم ار ئلک دوصقم و هدیآلعف نم، مینک ادیپ میدرگب دیاب هک رگید

عقاو و تسا تیقیروط نوچ هک تسنیا ناشنایب دنناد یمن یراج ضراعت دروم رد ار ءلدا هک یناسک
نیا، دنیوگ یم مه دض هکنآ لاج و، نک هعجارم ود ره هب: تفگی دوش یمن، تسین رتشیب یکی
یتقو: میوگب اچ، درادن یلکشم هک دنک یم ریوصت ار بلطم توبث منک یم ضرع نم هک ینایب

هک شتوبث؟ دنیوگب دوش یم ن ارچ؟ مینک هعجارم اهنآ هب دوش یم ن رگید دش فل تخم ناشل اوکا
نیا عدر یارب مه یده اش چی ه، تسه مه شیالتبا ترثک، تسه لیلد هک مه شتابثا دردن لاکشا
(۶۱ هسلج، دیلقتل و داهتجالا باتک؛ هق جراح سرد). میرادن

ن: یضراعتملایف ةیوناثلل ةدعاقلا یضتقم [11]

حضّتا دق و، نیضراعتملایف م کح یف ةیلّوألل ةدعاقلا هیضتقت ام نایب قباصلل لصفلا یف مّدقت
ةیقیرطلا یلع ءانبا طقاسلل یضتقت اهنآ.

قباصلل لصفلا یف مّدقت ام اذه.

ةیوناثلل ةدعاقلا هیضتقت ام نایب هیف داریف لصفلا اذه ام و.

نع رظنلا عطقب نیضراعتملایف ةدعاقلا هیضتقت ام م کح نایب ةیلّوألل ةدعاقلا نم دارملا و
رابخألل ةطحالما نیضراعتملایف م کح نایب ةیوناثلل ةدعاقلا نم دارملا امنیب، ةیجالعلا رابخألل
ةیجالعلا.

ام دعب ةیلّوألل ةدعاقلا نایب یف ةدئافلا ام هنأ وه و، فنصملا خیشلل یلع لاکشا ةّجوتی انه نم و
ن؟ ةیجالعلا رابخألل هیضتقت ام ةطحالما ی، ةیوناثلل ةدعاقلا هیضتقت ام ةطحالما مهملا نأ ضرف
ةیافک). یلعات ؤللأش نأ دعب امیف هیل ریشنس امک ؤرس سّدق هیلع لّجستی لاکشا اذه
(۴۳۳ ص؛ ۵ ج؛ یناثلل اهبولسا یف لوصألل)

ناتفئا طتدرو هنأ: لوقن رابخالا و عامجالل نیضراعتملایف طقاست مدع میلست دعب هنأ: هتصالخ و
امهادح میدقت نکمی مل نإف، حّجرملل دجالول میدقت موزل یلع یرخألل و، ریخیتلل یلع تلد امهادح
ةمدقتملل ةثالثل هوجلل تاخّجرملل دجالولاب ذخألل میدقت مزلیف

هقیلعتلایف و:

ناقیلعت انه دجوی (۱)

یه و، رابخالا ینعأ، ثلثالثل هجولاب حّجرملل دجالول میدقت موزل تابثال ؤرس سّدق کّسمت دق هنأ - ۱
اخّجرم ةضراعتملایف لعلل ینعم ال و، ةضراعتملایف لعلل ب سح.

حّجرملل دجالول ربخلاب ذخألل مزلی اهنیب امیف ةیجالعلا رابخالا ضراعت دنن هنأ ؤرس سّدق رکذ - ۲
ةدئافیّ دوعت ال اذه یلع ءانبا هنأ: لاجملا اذه یف هل لوقن و، ةمدقتملل ةثالثل هجولل ةهج نم
رابخالل ضراعت دعب یّتح اهب عفتنن مل ذإ، قباصلل لصفلا یف اهسّسأ یتلل ةیلّوألل ةدعاقلا
ةدعاقلا اضتقال سیل و ةثالثل هجولل لجال حّجرملل دجالول ربخلاب ذخألل انخّجرتی، ةیجالعلا
(۴۳۵-۴۳۶ ص؛ ۵ ج؛ یناثلل اهبولسا یف لوصألل ةیافک). کلذ یضتقت ال اهنإف، کلذل ةیلّوألل